

OET DORP....

..EN MARKE

Oet Dorp en Marke Losser

Verschijnt vier keer per jaar onder verantwoordelijkheid van de Stichting Historische Kring Losser

Stichting Historische Kring Losser

Opgericht 1969

De Stichting Historische Kring Losser stelt zich ten doel de kennis van en de interesse voor de geschiedenis van Dorp en Marke Losser te bevorderen in de meest brede zin.

Bestuursleden van de Kring maken deel uit van de Stichting Dorpsbleek, Gemeentelijke Straatnaamcommissie, (Gemeentelijke Monumentencommissie en Stichting Erve Kraesgenberg.

De jaarcontributie bedraagt f 20, voor een echtpaar f 25.

Rekeningen t.n.v. Stichting Historische Kring Losser:

- Rabobank Losser 33.73 .08.098
- Postbank 3.121.136

Bestuur

Thea Evers-Evers (vz.)	Staringstraat 7	7581 BL Losser	5382613
Herman Bourgonje (secr.)*	Enschedesestr 19	7582 AE Losser	5381615
Georg van Slageren (penn.mr.)*	Hogeweg 36	7582 CH Losser	5382850
Leo Augustijn *	Het Witte Zand 55	7586 GW O'dinkel	5386190
Gerda Hogebrink	Lutterstraat 55	7581 BT Losser	5381291
Stieny Meijerink-Hannink	Lutterstraat 53	7581 BT Losser	5385396
Hermien Scholten-Vos	Gronausestraat 98	7581 CJ Losser	5381972
Suub Smit	St. Maartenstraat 24	7581 AL Losser	5388996

*)Redactie van 'Oet Dorp en Marke', dat vier keer per jaar verschijnt

OET DORP ...
... MARKE LOSSER 2000-1

In dit nummer ...

Jaarverslag 1999

Overpeinzingen van de secretaris

Bestuur

Wij gedenken

Activiteiten

Ook dat nog ...

Financieel verslag 1999

Balans per 31 december 1999

Rekening van baten en lasten 1999

Toelichting

Lijst van donateurs per 1 maart 2000

(los bijgevoegd)

Heruitgave (2021) en opmaak van deze;
Jack Scholtens

JAARVERSLAG 1999 HISTORISCHE KRING LOSSER

Overpeinzingen van de secretaris

Op 30 mei 1969 werd bij notaris Van Hazendonk de oprichtingsakte gepasseerd van de Historische Kring. Dat was "ons" officiële beginpunt. De eerste notulen dateren uit 1967 en eigenlijk hadden er al vóór dit jaartal ontmoetingen plaats gevonden die uiteindelijk geleid hebben tot de oprichting van onze stichting. Officieel bestaat de Historische Kring dus echt dertig jaar. Daar begint al een sfeertje van 'geschiedenis' omheen te wolven en wat zag ons dorp er toen heel anders uit dan nu! Onvermijdelijk! Dat hoort bij groei, bij voortschrijden in tijd en ontwikkeling en niemand kan de illusie koesteren dat te kunnen keren. Wij gaan dus verder op de weg van de in 1967 gekozen doelstelling: a. de beoefening van de historie, volkskunde en archeologie en b. het wekken van belangstelling, het opsporen en verzamelen van alles wat daarmee in verband staat. En zo'n omschrijving van een doelstelling is natuurlijk nooit waterdicht.

Er staat o.m. niets in over het met zorg toezien op bebouwing die verdwijnt, over dorpsinrichting en nieuwbouw en, het moet gezegd, dat is goed zo. Gemeentebeleid draagt zijn eigen verantwoordelijkheid.

Al zal er bij velen van ons best wel zorg zijn hoe het dorp wordt ingericht en wat er gebouwd gaat worden. Bakkerskamp, Het Witte Zand, De Saller, kunnen ons met vertrouwen vervullen: de nieuwe wijken komen er fraai uit te zien. Maar of de gemeente ook een aanvaardbare invulling zal weten te vinden voor het 'oude' dorp .. ?

Dat vraagt visie, inspelen op goede advisering en de zeer moeilijke afweging van wat enerzijds de financiële middelen toelaten en anderzijds welke redelijke eisen er aan leefbaarheid en woonklimaat gesteld mogen worden. Niet onze zorg dus? Ja, wél onze zorg, maar niet onze directe verantwoordelijkheid. Die laten we graag waar ze thuis hoort: bij ons gemeentebestuur en bij de politiek.

En de politiek zou voor zulke ingrijpende projecten als de herinrichting van ons dorp: projecten die mensen heel erg raken – de politieke handen ineen moeten slaan. Het gaat er toch om hoe mensen zich zullen voelen in hun nieuwe leef- en woonomgeving. Welke politieke groepering met de primeur gaat strijken laat de mensen misschien wel iets te koud. Maar moeilijk blijft dat toch, zoals bleek op 18 mei 1999. Op de avond van die dag was de Historische Kring vertegenwoordigd op een samenkomst die belegd was door een politieke partij. Thema was de toekomst van ons dorp, met het accent op samenhangend herstel en verantwoord behoud van het historisch dorpsgezicht. Brandend actueel voor ons dorp. Architect J.J. Grootenboer uit Borne hield een verhelderende lezing met dia's over de aanpak daarvan in de gemeente Borne. Losser had zich daar heel goed op kunnen oriënteren en er zijn voordeel mee kunnen doen. De Losserse politiek heeft echter een leerzame kans laten liggen: er was maar één politieke partij aanwezig de organiserende! Heel jammer.

Politieke koud-water-vrees en eenkennigheid hebben nog nooit en nergens iets positiefs tot stand gebracht. De Historische Kring is ook vertegenwoordigd in de gemeentelijke Monumentencommissie. Als op onze vergaderingen gevraagd wordt: "Hoever is de gemeentelijke commissie? Wat gebeurt er met de monumentenlijst?", dan komt onze vertegenwoordiger eigenlijk niet verder, al jaren lang, dan een vertwijfeld schouder ophalen en de mededeling: "Wij hebben ons voorstel al lang ingediend, c.q. al weer bijgesteld en geactualiseerd, maar de Gemeentelijke Monumentenlijst is nog steeds niet vastgesteld en heeft dus ook nog steeds geen plaats gevonden op de politieke agenda". Iets belangrijks versloft en ontsnapt stelselmatig aan beleid en besluitvorming en dat ligt niet aan de commissie!

Ketelhuis en Bunker, voorheen Van Heek, zijn karakteristieke industriële inrichtingen uit de periode van opkomst en bloei van de textiel. Alleen nog in Losser, is het uit 1924 stammende complex, ongewijzigd en in originele staat compleet aanwezig. De meerderheid van de gemeenteraad is echter voor afbraak. Dat betekent wel een heel definitieve afrekening met cultuurhistorisch erfgoed.

Natuurlijk, er staan niet elke dag drommen mensen te hunkeren om "het" te mogen zien, evenmin als dat het geval is bij het stoomgemaal dat onze Haarlemmermeer heeft drooggemalen. Maar beide zijn wel cultureel erfgoed, dat stilzwijgend en toch heel nadrukkelijk de weg markeert van menselijke vooruitgang, ontwikkeling en beschaving, van toen naar nu!

Het blijft moeilijk een doelstelling waterdicht te formuleren, ook de HKL-doelstelling; er zijn steeds weer raakgebieden die om aandacht vragen. Zo heeft het bestuur van de Historische Kring gemeend haar adhesie te moeten betuigen met het behoud van de muziekoepel in Overdinkel. Gewoon omdat het een leuk stukje dorpsverrijking betekent, dat de meeste mensen graag willen bewaren. Zo'n actie wordt pas zinvol als er ook regelmatig en doelmatig gebruik gemaakt wordt van dit mooie stukje Overdinkel. Een goede invulling zal de beste garantie blijken te zijn voor toekomstig behoud. Daarop zal de gemeenschap zich moeten bezinnen.

En zo hadden we eigenlijk ook nog wel even willen filosoferen over het Erve Kraesgenberg. 't Hoort er zo bij vinden wij, bij de Historische Kring. Het project groeit: traag maar gestaag; wel erg traag! Maar als je dan in de krant leest, dat er "ergens" gedacht wordt aan "clustering van de plaatselijke binnensport in een nieuwe accommodatie" en dat daar een prijskaartje van zo'n slordige twaalf miljoen aan komt te hangen ... dan durf je niet zo goed meer! En het gemeentehuis is ook nog niet helemaal betaald. Nou ja ... hoewel.. dat ene miljoentje. Kraesgenberg! "Peanuts" noemt mijn buurjongen dat! Zover zijn wij nog niet helemaal. Er blijft het bestuur niet veel anders over dan er het beste van te hopen en de mensen van het Stichtingsbestuur Erve Kraesgenberg, die voortbouwen op het initiatief van de Historische Kring, wijsheid, vindingrijkheid, inzicht, geduld en vertrouwen toe te wensen. Jan Pieterszoon Coen zei: "Alles sal kom reg" en daar spiegelen wij ons dan maar aan. Hoe die trouwens in de buurt van 't Erve Kraesgenberg komt? Ziet u dat?

1999 bestuur:	L. Augustijn	Het Witte Zand 55
	H. Bourgonje	Enschedesestraat 19
	Th. Evers-Evers	Staringstraat 7
	G. Hogebrink	Lutterstraat 55
	S. Meijerink-Hannink	Lutterstraat 53
	H. Scholten-Vos	Gronausestraat 98
	G. van Slageren	Hogeweg 36
	S. Smit	St. Maartenstraat 24

Wij gedenken

In de loop van het jaar 1999 hebben wij afscheid moeten nemen van: mevrouw Alida Gerharda Gorte- Fransen, 72 jaar oud, echtgenote van de heer Gerhardus Gorte;

de heer Jan Nijhuis (Boerrichters Jan), oud 86 jaar, sinds januari 1994 weduwnaar van mevrouw L. Nijhuis- Oosterbroek;

mevrouw Geertruida Susanna Boerrigter- Damhuis, oud 58 jaar, echtgenote van de heer Willy Boerrigter;

de heer Hermannus Gerhardus Maria Schulten, oud 74 jaar, echtgenoot van Mw. Gerda Schulten-ter Braak;

de heer Hendrik Jozef ten Venne, oud 73 jaar, weduwnaar van mevrouw Sara Catharina van Oosten, eerder weduwnaar van mevrouw Gesina B.F.Maseland;

de heer Jan Th. W.W. Derksen, oud 70 jaar, echtgenoot van mevrouw A. Derksen - Lienesch.

Wij missen hun aanwezig-zijn in ons midden. Zij rusten in vrede.

Activiteiten

4 januari Niejoarsvisite

Als gebruikelijk: gezellig en goed bezocht. De penningmeester heeft 98 koppen koffie afgerekend; één kop per persoon en u weet precies hoeveel mensen er zijn geweest. Er waren twee oude films en de laatste Hifo-kwis. Hifo, dank je wel voor al die achterliggende jaren, waarin jullie zo prettig gezorgd hebben voor dat vaste en leuke onderdeel van het programma! Voortaan zullen we het zelf moeten doen.

"Oude films" is altijd erg leuk. Jammer alleen dat je zo'n film niet ergens zo maar even kunt stoppen. Net als je tegen je buurman wilt zeggen: "Kiek, doar löp taante Dieka ok nog" is die door het volgende plaatje aan de kant gedrukt.

1 maart Dialezing over steenfabrieken in de omgeving

De heer Roding, gemeentearchivaris van Enschede, vertelt over steenfabrieken die in onze omgeving hebben gestaan. Het woord "fabriek" was in veel gevallen nog al ruim bemeten. Veelal waren het veldovens, de primitieve voorlopers van de fabrieken zoals wij die kennen.

12 april Jaarvergadering + Bentheim

De jaarvergadering proberen we altijd wat prettiger verteerbaar te maken door er "iets anders" aan vast te knopen. En dat was dit jaar heel geslaagd: een wandeling door Bentheim in gezelschap van de in Middeleeuwse kledij gestoken Stadswacht. Leerzaam in tweeërlei opzicht: we kwamen interessante bijzonderheden over de Bentheimse geschiedenis aan de weet en de ontdekking van onvermoede romantische plekjes in het stadje. Om ca. 22.00 uur waren de ruim 50 deelnemers weer thuis.

6 juni

De jaarlijkse excursie

De bustocht ging naar de grensstreek tussen Westfalen en Sauerland. Kasteel Hohen Limburg is de eerste pleisterplaats: koffie met gebak dus en de mogelijkheid twee in het kasteel onderdak vindende musea te bezoeken: een 'heimatmuseum' en een museum dat inzicht bood in metaalbewerking door de eeuwen heen en de bijbehorende 'kaltwalzerei'. Dan op weg naar het Westfaals Openluchtmuseum in Hagen, dat een rijke collectie ambacht en techniek herbergt en gelegen is in een uitgestrekt dal gestoffeerd met indrukwekkend natuurschoon. Op de terugweg wordt de warme maaltijd gebruikt in het dorpje Handorf en om ca. 20.30 uur staan we weer in Losser. U weet wel: moe maar voldaan!

18 oktober

Dia's: oud- minder oud- en jong Losser

De heer Frans Maathuis heeft zijn uitgebreide collectie mooie dia's die hij in 30 Hifo-jaren heeft aangelegd aan de Historische Kring geschonken. Een waardevol geschenk en een kostbare aanvulling van wat de Historische Kring tijdens haar bestaan heeft verzameld. We zijn er dankbaar voor. Mevrouw Stienie Meijerink heeft er een mooie avond voor ons uit samengesteld en prettig aan elkaar verteld.

22 november Kasteel Rechteren in dia's

Een heel enthousiaste mijnheer Goutbeek vertelt met vuur en verve, levendig en boeiend, de geschiedenis van kasteel Rechteren in Dalfts en van haar bewoners door de eeuwen heen, begeleid door mooie dia's. Wie er niet was heeft wat gemist.

Ook dat nog ...

4mei

Zoals gebruikelijk was de Historische Kring ook dit jaar weer tegenwoordig bij de dodenherdenking. Aanwezig waren voor de Historische Kring de dames Evers, Hogebrink en Meijerink

11 mei

De Historische Kring is uitgenodigd en tegenwoordig bij de presentatie van het boek " ... hat des Sabbats wegen die Unterschrift verweigert", geschreven door Norbert Diekmann, woonachtig in Gronau en lid van de Historische Kring Losser. Het boek behandelt heel uitvoerig de tragische geschiedenis van de Joodse gemeentes in Gronau en Epe.

5 juli

De heer Suub Smit woont voor de Historische Kring de besprekingen bij die moeten leiden tot een nieuwe en beter functionerende Culturele Raad Losser. De conceptnota ziet er veelbelovend uit.

3,4 en 5 september

Bruegheliaans Festijn. Voor de Historische Kring mogelijk gemaakt dankzij de medewerking, hulp en inzet van de dames Morsink, Benneker, Engbers, Wilke en de fam. Regtop. Dat is een vaste kern die altijd bereid is bij te springen waar het bestuur alleen het niet aan kan. Heel hartelijk dank. En u hebt het begrepen: het bestuur was er natuurlijk ook bij

24 september

Presentatie van het boek over leven en werken van de Bornse huisarts Dr. J.B. Schoemaker en mevrouw Meijerink was er namens de HKL.

8 t/m 13 november

De Historische Kring verzorgt weer de Twentse week in het verpleegcentrum Twente Oost, voorheen Bernardus Gesticht. De zorgpluim gaat in grote dankbaarheid uit naar mevrouw Stienie Meijerink-Hannink die de Twentse Week onder haar hoede heeft genomen en er op prachtige manier gestalte aan heeft gegeven. Samen met het Van Deirse Instituut, broer Gerard, Jan Riesewijk, de heer Swennenhuis en vele anderen, heeft zij de dia's vertoond, knieperkes gebakken, materialen tentoongesteld, verhalen verteld en voorgelezen, de bonte avond helpen verzorgen, kortom de Twentse Week er neer gezet. Veel werk, veel zorg, aan veel dingen moeten denken en veel organiseren. Met heel veel oprechte HKL dank!

En samen met mevrouw Scherphof blijft ze nog doorgaan met het boerderij-onderzoek: eindeloos en onbegrensd; je kunt er mee doorgaan zo lang je wilt, zolang er nog de nieuwsgierige honger is om te zoeken.

Zo blijft de HKL doorgaan, heel getrouw en geholpen door heel veel leden, met het verzamelen van ansichtkaarten, schoolfoto's of ander, interessant fotomateriaal. En u weet het: wij hoeven niets te hebben, u krijgt alles terug, kopieën zijn voor ons meestal goed bruikbaar.

Onze dank gaat heel nadrukkelijk ook uit naar medeleden van de Historische Kring die de convocaties en het boekje "Oet Dorp en Marke" helpen rondbrengen. Weinig opvallend werk, maar het moet wel gebeuren. Voor de vanzelfsprekendheid waarmee iedereen zijn taak vervuld, is het bestuur dank verschuldigd aan: de dames G. Eicks, C. Engbers, J. Küpers-Oude Kempers en aan de heren: H. Bourgonje, G. Braam, F. Regtop, R. Smidten J. Smit.

En dank- niet in het minst- aan al onze leden/donateurs. U maakt het werk van de Historische Kring mogelijk en eigenlijk zouden er veel meer mensen lid moeten worden. Hoe groter de groep mensen is die wij vertegenwoordigen in Straatnaamcommissie, Stichting de Dorpsbleek en Monumentencommissie, die wij aanspreken in de samenleving of in de politiek, hoe gemakkelijker er geluisterd wordt en hoe groter de bereidwilligheid om mee te denken. Als u ook vindt dat de Historische Kring een wat nadrukkelijker plaats verdient in onze gemeenschap kunt u daaraan meewerken door te helpen nieuwe leden te werven. U krijgt daartoe in het jaar 2000 alle kans.

Wij willen dit jaarverslag niet besluiten zonder onze erkenterlijkheid uit te spreken naar onze voorzitter toe, mevrouw Thea Evers. Opgewekt vervult zij haar HKL-werkzaamheden, heeft oog en oor voor wat op de weg van de Historische Kring thuis hoort en geeft mensen de ruimte om het werk te doen. En zij wil er nog steeds haar tijd en energie in steken. Gelukkig!

Losser, maart 2000

H. Bourgonje, secr.

Balans per 31 december 1999

(in hele guldens)

31.12.1999 31.12.1-998

Actief

Inventaris	900	800
Vorraad boeken	10.314	13.469
Debiteuren	140	905
Rabobank	46.159	37.666
Postbank	292	1.227
Kas	255	599
Totaal	<u>58.060</u>	<u>54.666</u>

Passief

Vermogen	30.479	26.884
Boekenfonds	<u>27.581</u>	<u>27.782</u>
Totaal	<u>58.060</u>	<u>54.666</u>

Rekening van baten en lasten 1999

(in hele guldens)

	1999	1998
Baten		
Contributies	7.430	6.850
Subsidie	500	500
Rente	1.286	1.377
Diverse baten	108	86
	<hr/>	<hr/>
	9.324	8.813
Lasten		
Activiteiten (avonden, etc.)	1.628	2.710
'Oet dorp en marke Losser'	1.055	789
Lidmaatschappen	530	566
Administratiekosten	423	404
Foto's	1.324	446
Bestuurskosten	769	1.379
	<hr/>	<hr/>
	5.729	6.294
Batig saldo	3.595	2.519
	<hr/>	<hr/>
	9.324	8.813

Toelichting

Om beter inzicht te geven in het normale exploitatieresultaat wordt het resultaat van de verkoop van boeken geadmistreerd via een boekenfonds.

Het verloop van vermogen en boekenfonds is in 1999 als volgt:
(in hele guldens)

Vermogen

Saldo per 31 december 1998	26.884
Batig saldo 1999	<u>3.595</u>
Saldo per 31 december 1999	30.479

Boekenfonds

Saldo per 31 december 1998		27.782
Verkoop boeken	2.954	
Boekwaarde verkochte boeken	-2.075	
Afwaardering voorraad	<u>-1.080</u>	
		<u>-201</u>
Saldo per 31 december 1999		27.581

Losser, maart 2000

G.W.Th. van Slageren, penningmeester

UITGAVEN VAN DE STICHTING HISTORISCHE KRING LOSSER

Het Teylershuis en zijn bewoners, door L.G. Poorthuis; f 4,50

De geschiedenis van het karakteristieke, ruim 3 eeuwen oude huis, waarin thans het restaurant 'de oude apotheek' is gevestigd, met veel genealogische gegevens, o.a. over de geslachten Froen of Froon, Teylers en Hulsken.

Het Heininkshoes in Dorp Losser, door H.Z. Scherphof-Bekkeren L.H.M. Olde Meierink; f 4,50

Het Heininkshoes, gelegen in de schaduw van de St. Martinustoren en grotendeels in vakwerkstijl opgetrokken, werd bewoond door de geslachten Assink, Lippers, Heinink, Winkelkatte en Ten Venne.

Monumenten van Losser, door L.H.M. Olde Meierink; f 15,00

Rijk geïllustreerd standaardwerk over de grenzen en grensstenen, de verdedigingswerken en versterkingen en de borgen en hoven in de gemeente Losser.

St. Catharina-klooster Almelo en Klooster Maria Vlucht op de Glaan, door Adriaan Roelofs; f 10,00

Het voormalige St. Cathrijne-klooster, eertijds gelegen in Almelo, werd in 1665 op last van de Staten van Overijssel opgeheven en de zusters vonden een wijkplaats direct over de Nederlands-Duitse grens, waar het klooster onder de naam "Mariavlucht" tot 1811 bleef voortbestaan.

Grondstukken en bewoners van Dorp Losser omstreeks 1820. Grondstukken en bewoners in de Marke Losser omstreeks 1832, geïll. met pentekeningen van Joop Zwaferink en Eric Fiselier; 3 delen en map met kaarten. f 25,00

Alle veldnamen, boerderijen, huizen, bewoners/eigenaren en daarbij een schat aan historische gegevens. Een onmisbaar standaardwerk voor iedereen die geïnteresseerd is in de geschiedenis van Dorp en Marke Losser.

Losser en zijn kerkdorpen in oude foto's deel II, door Thea Evers-Evers; f 25,00
Fotoboek over Dorp en Marke Losser en de kerkdorpen Overdinkel en Glane

Losser omstreeks 1890, door Thea Evers-Evers; f 10,00
Hierin is opgenomen: Uitkomsten van het onderzoek naar den toestand van den landbouw in Nederland, ingesteld door de Landbouwcommissie 1886, eerste deel, handelend over de gemeente Losser.

Bernardus Stichting Losser, 1916-1991, vijfenzeventigjaar zorg voor zieken en bejaarden, door Thea Evers-Evers; f 17,50
Rijk geïllustreerde geschiedenis van het ziekenhuis/bejaardenhuis, (Een uitgave van de Bernardus Stichting Losser)

In Losser is niets gebeurd ... 1940-1945, door J.J. Luizink; f 25,00
Rijk geïllustreerde uitgave over Losser en zijn kerkdorpen ten tijde van de Duitse inval en de bezetting, met aandacht voor het dagelijks leven, maar ook verhalen uit het verzet, met zijn drama's en heldendaden, het lot van de Joodse burgers, het geweld vanuit de lucht en de bevrijding.

De Schuitinchof Losser, door H.Z. Scherphof-Bekkeren C.S.M. Meijerink-Hannink; f 4,50
De geschiedenis van het oude gewaarde erve de Schultinchof, voor het eerst genoemd in 1395.

400 jaar Hervormden in Losser, door Georg van Stageren; f 32,50
Schetsen uit de geschiedenis van de Hervormde Gemeente Losser, vanaf de eerste predikant in 1598 tot op heden.

De uitgaven van de Historische Kring Losser zijn verkrijgbaar bij de penningmeester G.W.Th. van Slageren, Hogeweg 36, Losser, tel. 053 538 28 50